

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 1.40
Pol leta „ 20
Četrt leta „ 10

Pri oznanilih in tako tudi „Sanicali“ se plačuje za navadno tistoposno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za vsako leto po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobačnicah v gosposki ulici „Stara kranj“, na starem trgu in v naši ulici ter v Trstu, via Cassina, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici na Travniki 16, 1., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Kaj bo?

Iz vipavske doline, 21. okt. 1884.

Napredek, omika, ustava sliši se od vseh strani, da človeka ušesa bolijo. Med tem nam pa po želodci kruli, da se skoro odmeva od enega briga do drugega. Kaj nam pomagajo vse novodobne malovredne pridobitve, da nas imenujejo polnopravne državljane, gospode volilce, sodelovalce pri državnem in deželnem zakonodajstvu, ako pri tem hramo dan za dnevom, ako temni naše oko, se sušijo naša lica ter pojema telesna moč, ker nimamo kaj jesti. Kruh nam dajte, da bomo siti, potem imenujte nas državljane, gospode, volilce ali kar hočete; ali dozdej nam niste dali ničesa. Odprti ste nam oči, da vemo, do česa imamo pravico in kako se nam pot zapira do njenega uživanja; blagostanja pa niste prinesli v deželo. Zanimuje se nam duševno dobro, po katerem hrepenimo, in ž njim nam je odvzeto tudi častno, telesno dobro.

Gospodarske razmere pri nas so take, da sta šla te dni dva premožna posestnika na sedež c. k. davkarije, da bi prosila, naj se država vključi na njih posestva zaradi davkov, katerih ne moreta plačati. Razen dušne bolesti zaradi kračanih narodnih pravic pretresa naše kosti prava telesna bolest, ker nimamo kaj jesti, ne vemo s čem se oblačiti in ne znamo, kako bi davke in obresti plačevali. Zemeljski pridelki, katere smo v boljih letih prodajali, nam uže mnogo let skoro popolnoma odpovedujejo. Vinkega pridelka nismo imeli z malimi izjemami uže 14 let, dasi je vino poleg svile edini pridelek, za kateri denar dobimo, ker vse drugo, kar pridelamo na polji ali od živine, potrebujemo doma za hrano in obleko. Kaj čemo toraj prodati, da dobimo denar za davke in obresti, ko tudi svilodi uže mnogo let popolnoma odrekajo. Letos smo imeli ž njimi velike stroške in veliko zgubo. Vina nismo pridelali niti 20. del one mučine, katero smo imeli o dobrih letih do 1848. Posestniki, ki hranijo posode za 150 kvincev, pridelali so letos po 5 kvincev vina, in ti se smejo še srečne šteti, ker drugi še toliko nimajo.

Davki se nam odpisujejo, ako kaka podnebna nezgoda pokonča naše tgrade ali polja; kadar pride pa slaba letina iz neredovitnosti zemlje, tedaj se nam nič ne odpiše, dasi smo v drugem slučaju vsaj toliko, ako ne še bolj potrebni pomoči, ko v prvem. Državne davke bi na vse zadnje še prenašali, ali brezštevilne in neizmerne doklade nas popolno ugonobijo, ako ne pride pomoč o pravem času. Tu ti je plačati za šolo, za cesto, za bolnišnico, za deželo, za okraj, za občino in ne vem še za kaj. Če potrebujejo denar, zakaj ne naložijo davkov in doklad na kapitale, zakaj mora posestvo povsod nositi največje in najtežje breme. Davek nam nakladajo od čistega dohodka (prinosu), ali kje imamo čisti dohodek? Poznam posestnika, ki zabije vsako leto 300 do 400 gl. v svoje posestvo, in vendar mu je izračunjen čisti dohodek. Slaba leta so nas spravila na zadnji konec. Bog pomagaj! Edini kapital nese še obresti; posestvo pa skoro čisto nič.

Kmet naj si pomaga v slabih letih s kreditom, poreče kdo. Pa kako ko nimamo kredita? Naše zemeljske knjige so tako vravnane, da nam na naše posestvo nikdo nič ne posodi. Skoro nemogoče je dobiti posestvo, ki bi bilo čisto. Vsako posestvo ima vključen svoj dolg, in sicer star, neznan dolg. Nikdo ne pozna vključenih dolžnikov in nikdo ne tirja zapisanih dolgov. Nikdo ne vé, kako so prišli ti upniki v zemeljsko knjigo. Le to vé vsakdo, da teh upnikov ni moč odkrižati se brez velikih stroškov. Mož, na čegar posestvu je bilo vključenega dolga 2000 do 2400 gl., je hotel svoje posestvo čisto imeti. V ta namen je moral iti k odvetniku, da je storil potrebne korake. Pozvati je moral po sodnji v uradnem listu „Osservatore Triestino“ neznanega upnika, na čegar ime je bil dog vključen, naj se oglasi on ali njegovi pravni dediči, ako so živi. Ta oglas je stal 20 gl. Neznane upniku je postavila sodniška kuratorja (varuha), goriškega odvetnika, ki je zahteval za svoje delo 20 gl. Koleki so stali nad 3

gl. Davkarija je zahtevala za zbrisanje dolga 17 gl. Slednjič pride še odvetnik, ki je proti neznanemu upniku pravdo „gonil“, s kakimi 20 gl., ako ne več, in tako je moral mož plačati nad 80 gl., da mu je zbrisan neznan dolg. Zdej še le ima posestvo čisto in zdaj sme še le dolg delati. Nad 80 gl. je moral toraj plačati mož, ki ni bil nič dolžan, samo zato, da je prišel do kredita v zemeljski knjigi. Kdo more plačevati take stroške za nič in zopet nič? Res, naše stanje je prežalostno: narodnih pravic ne vidimo skoro nič in poleg tega se nam želodec oglašja, ne da bi ga mogli potolažiti. Bog se nas usmili, kajti človeška modrost se je pokazala šibka.

Nekoliko opomb o kmetijskih razstavah.

(Dalje.)

Kadar priredi slavna kmetijska družba zopet živinsko razstavo, naj se vsekako ozira na daljavo in krajevne razmere, ako hoče, da bo razstava za vsa dežela koristna in da doseže svoj blagi namen. Okrajnih kmetijskih razstav se prosto in revno ljudstvo veliko laže udeleži nego državnih ali deželnih, ker prve mu prizadevajo manjših stroškov. Posebno naše slovensko ljudstvo v tej zadevi ni zaduje; rado se poprime novih reči, ako ima priložnost prepričati se o njih dobroti.

Pri taci in enaci razstavah je neobhodno potrebno, da vhod ni vsakemu dovoljen ali prost, ker, ako je vhod prost, t. j. brez vstopnine, je gotovo taci obiskovalcev in gledalcev največ, katere vsa stvar popolnoma nič ne zanima, kateri grejo v razstavo, samo da jim čas poteče in iz radovednosti. — Vsak, komur je na tem ležeče, da vidi raznovrstno živino in pride radi tega 1-2 dni daleč v Gorico ter potrosi pri tem 5-10 flor., plača gotovo rad 20-30 novcev vstopnine, ako sme upati, da mu bo mogoče natanko ogledati si razstavljeno živino.

Kar bo videl na razstavi lepega in koristnega, uvede tudi na svojem domu. Pri zadnji živinski razstavi je presojevalna komisija delovala do 4. ure popoldne. Med tem časom je bil vhod samo nekaterim osebam dovoljen in to največ takim, ki komej vola od krave ločijo. Kadar je pa presojevalna komisija svoje delo dovršila, bil je vhod dovoljen vsem brez razločka stanu; nastala je taka gnječa in stiska, da se človek ni mogel prosto gibati in da si ni mogel razstavljenе živine ogledati, še manj pa z lastnikom dotične živine govoriti, ker obiskovalcu ni bilo mogoče eno minuto mirno stati, da ne bi ga zdaj od leve, zdaj od desne ali ob enem od vseh strani suvali in stiskali. Ne morem vedeti, kaj imajo pri živinski razstavi mlečni otroci od 1 do 10 let, njezne gospodične in razni mestni in deželni postopači opraviti. Ako bi bila vstopnina določena, bi gotovo vsega tega ne bilo, ali vsaj ne v taki meri; a pravi kmetovalci bi si vso razstavo lahko natanko ogledali.

Zahvaliti se moramo gotovo samo božje previdnosti, da se ni kaka nesreča pripetila. Vzemimo, da bi se bilo kako govedo, recimo kak bik, poplašilo, onde bi bilo lahko neizrekljivo nesrečo povzročilo pri toliki množini malih otrok in žensk.

Dalje so bila tudi darila (premiji) po mojem mnenju previsoko odmerjena, namreč po 90,60 in 30 for.; veliko bolje bi bila kmetijska družba storila, ako bi bila določila po 1, po 2 in po 3 cekine (cekin po 9 f. 60 kr.), ker dobremu in premožnemu posestniku ni toliko na darilo, kolikor na splošnem priznanju, da ima lepo živino; a manjšim je pa že več na tem ležeče, da dobé kako darilo, ker si s tem lahko potne stroške pokrijejo.

Na ta način bi bila presojevalna komisija lahko še mnogo razstavljalcev obdarila, kar bi imelo gotovo dober uspeh in bi bilo za prihodnjo razstavo v večjo spodbudo. Tudi dohodki iz vstopnine, ki bi znašala pri 3000 obiskovalcih po 20 kr. vsoto 600 gl., bi se dali obrniti v darila. Kadar priredi slavna kmetijska družba še kako živinsko razstavo, bi bilo

na vsako stran dobro, da bi trpela taka razstava vsaj dva dni. Prvi dan bi presojevalna komisija svoje delo lahko dovršila, a drugi dan bi kmetovalci vsestransko razstavo lahko ogledali. Letos je odšlo mnogo kmetovalcev domov, ne da bi bili razstavo videli, ker je bil vhod dovoljen še le ob 4 urah popoldne. Priporočam slavnemu odboru kmetijske družbe, naj bi pri slavnem deželnem odboru na to delal, da si kmetijska šola tudi naša domača živinska plemena priskrbi, ne samo tuja, ker glavni namen kmetijske šole mora biti ta, da najprej domače plemeno poskusi, kaj se dá z umno živinorejov iz njega narediti. Ako ni mogoče iz njega na noben način kaj dobrega storiti, potem z domačimi plemeni proč in tuja na njih mesto.

Veliki posestniki, kakršni so n. pr. na Češkem, Moravskem itd., imajo lahko v vsaki pristavi drugo plemo, kar ima navadno en posestnik toliko živine, kolikor pri nas en okraj. — Tukej dela lahko poskus se z raznimi plemeni in si potem tako obdrži, ki njegovim gospodarstvenim razmeram najboljše ugaja. Naše domače plemo ni, kakor je bilo uže v zadnji „Soči“ omenjeno, tako slabo, ker drugače bi Bavarci, Vitenberžani itd. ne hodili k nam in bi nam ne plačevali malih kravic na domu po 80 do 140 for. (Dalje pride.)

Dopisi.

Z Goriškega, 21. oktobra. — Kakor vsako leto, odkazana je bila tudi letos nekaterim duhovnom podpora iz verskega zaloga. To podporo so v prejšnjih časih imenovali Strehmajerjeve groše, in tisti, ki so jih prejeli, niso bili v najboljšem glasu, nazivali so jih klečepalce itd. Danes ima ta podpora baje drugačen pomen in ni tako sumljivega značaja. Pri vsem tem ta stvar tudi zdaj ni popolnoma razumljiva. Jasno namreč ni, zakaj in po katerem kó-pitu se ta podpora danes deli. Če vlada prevede, da duhovniki niso dovolj plačani, naj vendar enkrat resno misli na to, kako duhovske plače urediti in zboljšati.

Plače bi morali stalno urediti, ker s tem je duhovnom zelo malo pomagano, če se jim vrže vsako drugo ali tretje leto kakih 30 ali 40 gl., da molčim o neprimernosti tako male podpore, katera se jim deli tako rekoč kakor miloščina. Morda pa deli vlada to podporo duhovnom radi tega, kar so oni tudi državni uradniki. Če je temu tako, morali bi dobivati to „plačo“ vsi duhovni, ki pišejo matične knjige in imajo opravilo z uradniki. To bi bilo tudi pravično, ker zdaj se jim še papir ne plača. Pa mislim, da se ta podpora ne deli duhovnom ni iz enega, ni iz drugega tu navedenih vzrokov, ker drugače bi se morala deliti vsem enako ali v pravičnem razmerju. Temu pa ni tako. Da navedem jizgled. V goriški nadškofiji (kje, ni tolike važnosti,) slušbuje vikar, ki ima eno najslabših služeb, slabjšo nego vsi njegovi sosedje; dela pa, katero vestno opravlja, ima več nego tovariši v njegovi bližini; pri vsem tem pa, kolikor časa je v sedanjih službi, ni dobil bora, nekateri sosedje pa že več let vselej, ko se je podpora delila.

Tu naj bode omenjeno, da ta gospod dopisuje dosledno v slovenskem jeziku. Je li morda to vzrok, da mu je vlada ljubeča mačeha?

Grgar 19. okt. — Vesel in milosti polen dan je imela danes grgarska občina. Milostljivi gospod knezonadškof jo je danes obiskal, posvetil ji je novo cerkev ter delil sveto birmo. Cerkev v Grgarji je bila ustanovljena leta 1754, a bila je jako majhna in res pretesna za današnje število prebivalcev, katerih je 1150. Novo cerkev zidati ni kaka malenkost, vendar Grgarci so znali potreben denar priskrbeti tako, da se niso znatno ožulili. Na mestu stare postavili so popolnoma novo tako prostorno cerkev, da je menda ne bo treba nikdar več širiti. Škoda pač, da ta lepa

hiša božja stoji v največji tesnobi! Kako prijetno bi dejalo očem, ako bi stala zunaj vasi na prostem!

Dovršena je bila leta 1877, a danes, v nedeljo posvečevanja vseh cerkva, posvečena. Dolgo se je Grgar tega dneva veselil, željno ga je pričakoval. Slavnost se je vršila prav častljivo. Občina in posamezniki so vas ukusno okinčali. Lepi slavoloki z napismi in maji s cesarskimi in narodnimi zastavami so kinčali vas in posebno prostor pred cerkvijo in farovžem.

Svete obrede začel je prevzvišeni nadškof v spremstvu 11 duhovnikov in 4 bogoslovcev ob 8. zjutra in dovršil jih je ob 2 popoldne. Pridrigo je imel č. g. J. Kolavčič, župnik solkanski. Z jako krepkim glasom nam je zunaj pred cerkvijo ginaljivo popisoval svetost posvečene cerkve.

Za posvečevanjem cerkve sledilo je posvečevanje velikega altarja. Relikvije svetnikov so bile hranjene čez noč v šoli, katera je bila spremenjena v kapelo. Pobožno ljudstvo je po navodu č. g. vikarja neprenehoma in celo noč hodilo počesčevat svete moči. Zdaj pa jih je duhovstvo v procesiji med prepevanjem psalmov preneslo v cerkev, kjer jih je nadškof posvečevalec vzdal v veliki altar. Ko je bil altar z zapovedanimi obredi in molitvami posvečen, je na njem prvič maševal prečastiti nadškof. Ljudstva je bila vsa cerkev natlačena, mnogi so morali še zunaj stati. Zamolčati ne smem, da si je g. učitelj V. Vodopivec pridobil splošno priznanje in pohvalo zaradi lepega cerkvenega petja, katero je danes oskrboval močan dobro izveščani možki zbor.

Po sv. maši ob edni popoldne so prišli še birmanci na vrsto. Deklice so imele vse vence na glavi in vsaka šopek svežih (frišnih) cvetic v roki, znamenje, da tukaj uže vrtno cvetlice dobro uspevajo. Dasi je bilo tako kasno, je vendar nadškof sam otroke izpraševal; imel je do ljudstva za prečastitega vikarja in za občanarje pohvalen in spodbuden nagovor in potem se le je delil sakrament sv. birme. Po dovršenih cerkvenih opravilih je bilo pri domačem g. vikarju za duhovščino kosilo, kjer se je prevzvišeni knezondškof prav prijazno razgovarjal s pričujočimi duhovniki. Proti večeru je šel visoki gospod obiskat cerkev sv. Petra na pokopališču; potem se je poslovil od cerkve, katero je prvo posvetil, v mesto.

Iz Slivnega, 19. oktobra. — V 42. broji cenjene „Soče“ stoji dopis iz naše vasi pod naslovom: „Volitev staršinstva, županovanje in občinski akti.“ Ker se v njem, kar se glavne točke tiče, krivica godi nekaterim občinskim zaupnikom, češ da so surovi samosilniki, prosimo, cenjena „Soča“, blagovoli sprejeti po načelu: „da resnica se spozna, treba čuti dva zvonca“ sledeče vrstice kot potrebno pojasnilo na oni dopis.

Neresnične so besede v onem dopisu, da bi bili obdolženci v odboru „zahtevali od župana občinske akte z besedami: „Sedaj ukažemo mi“ in da bi bil g. župan, smeja se, prepustil jim občinsko stvar.“

Stvar je ta le po besedah dotičnega zapisnika od 26. septembra t. l. „G. A. Peric povabi novo staršinstvo v občinsko pisarno za daljno uradovanje ter praša staršinstvo, naj si izvoli odbornika, kateri bo namestoval župana in prejel občinske akte od l. 1884.“

„Nato enoglasno staršinstvo izbere J. Trobca h. št. 1 za namestnika, kateri sprejme od A. Perca vse občinske akte l. 1884. za daljno uradovanje.“

Iz tega se toraj očitno vidi, da ima vsa ta stvar vse drugo lice, nego je ono, katero nam kaže nalašč zasaknjeni dopis. G. župan se ni imel in se nima tudi dan danes ničemu smijati zaradi občinskih aktov, češ da ga je stvar prehitela, saj je, kakor zapisnik pravi, dotično sejo sklical vsled dekreta sl. c. kr. glavarstva. Tudi je očitno, da ni bilo treba tirjati aktov, ker jih je g. župan moral sam ponuditi in oddati, in da dopisniku ni bilo treba črniti poštenih ljudi, kakor bi bili surovo zahtevali to, kar jim je pripadalo po ukazu in po ponudbi samega g. župana. Kam je pes taco molil?

Toliko za danes. To je skoz in skoz resnica in v svarilo g. dopisniku, da ni varno klicati duhov, katerih ne more in ne bo mogel odpraviti. Z Bogom! Če bi bilo treba, drugi pot kaj več.

J. T. in več obč. soudov.

V Komnu, 20. oktobra. — Vraže so še dandanes pri nekaterih ljudeh v veliki veljavi. Ako pride ciganka in jim za srečo pove, verjeli ji bodo; kako ne? Mislijo si taki: letine imamo elabe, nimamo krajcarja, da bi si družinico preživili in davke plačali; ciganka nam je angelj od Boga poslan, ki nam pove za srečo in za denar. Ne pomislijo, da ciganke hodijo svojo srečo iskat k takim vražarjem ter da jim še to malo odneso, kar pri njih udobé.

Prigodilo se je pred nekaterimi dnevi v Tomačevici pri Komnu, da se ustavi nekda nemška ciganka pri nekem občanarju. Hitro je spoznala, da ta mož vražam mnogo veruje; ker pa ciganka ni govorila drugo kot nemški, cesar dotičnik ni razumel, poklical si je ta soseda za tolačca. Ciganka jima je pravila o

velikem zakladu, ki je zakopan v cerkvi pri „Mariji Oberšlaju.“

Po njenem pripovedovanju so tam zakopani en velik sod denara in veliki koli zlata, okolo 2 milijona goldinarjev vrednosti. To se da prav lahko ven uzeti; pa mora biti sedem oseb, ako se hoče zaklad vzdigniti. Omenjeni občanar bil je ves vesel in skrivši povabil je še druge štiri može, da vzdignejo zaklad. Možaki so bili veseli; že si zidajo zlate gradove, ker nocoj obogatijo vsi; pijejo ves večer pri A. F. in tudi ciganki je prav dobro dišalo piti in jesti. Ko se je bližala 11. ura zvečer, jeli so pripravljati si potrebno orodje, da zaklad vzdignejo. Ko so vse pripravili, mahnejo jo proti omenjeni cerkvi. Prvi možakar odpre cerkev in vli družtvo, naj gre z lučjo v cerkev; ciganka pride, se po cerkvi obrne in pokaže z roko, kje naj kopljejo. Tam so jeli neko škrtlo vzdigovati. Ko jo že nekaj centimetrov odzdignejo, škrtla zdrse in močno zaropota. Može se prestrašijo, misleči, da straži v cerkvi, in zbežijo proti domu. Ciganka pa jim je rekla, da zato je strašilo, ker se je ona zgrešila, da mora biti 11 oseb itd.

Obljubila jim je, da v kratkem času pride spet. Ono društvo gotovo težko pričakuje ciganko. Svetoval bi možu, ki hrepeni po zakladu, in njegovemu društvu, naj povabi, kadar pride ciganka, vse bližnje posestnike na delo, da ne bo prepira radi zaklada, in naj ne hodijo komu po ušci, ampak po dnevu, da si prihranijo strah in luč.

Tonetov.

S Krasa, 18. okt. — Županijski in duhovski uradi dobili so od c. k. namestništva pouk, kako se vesti, če bi se zanesla kolera tudi v naše kraje. Ljudstvo se zdaj te bolezni preveč ne boji, ker je še ni tu; smo že tako ustvarjeni, da svojo skrb in pozornost obračamo stvarjem, ki so nam najbližje. Tako tare tudi našega kmeta veliko bolj skrb, kako preživi sebe in svojo družino, kako plača davke, nego pa misel, kako bi se rešil kolere. Prav je pa, da tisti, ki dalje vidijo in katerim je izročena skrb za človeško družbo, prej zvoné nego je toča pobila. Da tudi v naših krajih niso popolnoma varni pred to boleznijo, dokazuje smrt v Zadru. Pri vsem tem pa mislim, da prepoved goriskega c. k. okrajnega glavarstva, da se ne sme novo vino v krčmah točiti, nima veliko pomena. V Ajdovščini n. pr. se vina ne dobi, v Šturji pa; domačin sme piti novo vino v svoji kleti, in več ali manj vina ima zdaj vendar skoro vsakdo doma, popotni človek naj pa pije vodo, ker starega vina v več krajih nimajo.

Opozoriti pa hočem naše občinske može, da je pač zadnji čas in občinskih predstojnikov dolžnost, zidati mrtvašnice v tistih občinah, kjer jih še nimajo. Tudi če kolere ne bode, so mrtvašnice potrebne. Vsako leto se pokaže ena ali druga nalezljiva bolezen, posebno pri otrocih, ali se pa prigodi kaka nesreča, da morajo truplo preiskati, predno je pokopljeno. Doma se takih mrlčev obdržati ne sme; pustiti jih pa v kakem hlevu ali pa v kakem zapuščenem stanovanju — morda še sredi vasi — ni spodobno in tudi ne varno.

Iz srednje Istre, 20. oktobra. — V Istri se rodoljubi mnogo trudijo, da bi povzdignili narod slovanski v gnotnem in dušnem oziru. To pa irredenti ni prav, ki hoče pripraviti deželo za italijanski čevlji. Vsi napori irredente so na to obrnjeni, da italijanci Slovane, kolikor more, in da ga kuje v verige nevednosti in odvisnosti, kjer ga ne more odtujiti svojemu rodu. To svoje razdiralno in nečloveško početje zna irredenta pokrivati s plaščem avstrijskega patriotizma. Kako? Trdi in pravi, da zaveden narod slovanski na jugu bi bil Avstriji nevaren, ker bi se preveč čutil slovanskega in brata drugih slovanskih narodov, da je torej državi v korist, ako se slovanski živeli na jugu stiska in veže. Kratkovidni politikarji verujejo zvitemu Lahu in so mu skoro hvaležni za njegovo delo, ne vedé, da to, kar slovancu odpaše, odpade državi, kajti znano je, komu irredenta pripravlja tla.

Strah pred južnimi Slovani bi ne smel nobenega zrelega politika navdajati, kajti znano je, kako udan je slovanski zapuščen rod državi in cesarju. Kdor Slovane zatira, podira državi krepke branike proti poželjivosti južnih sosedov. Le kratkoviden politikar se more veseliti, ko vidi, da Slovan se potajčuje in da se vklepa v verige nemoči in gnotne ter vsestranske zavisnosti. Za takega politikarja, ki vidi v južnih Slovanih nevarnost državi, je razdiralno početje irredente se vé da po volji; irredenta mu je sredstvo, s katerim se slovancu duši in tlačí. Po njegovem spoznanju je irredenta Avstriji največja dobrotnica, ker zatira slovancstvo, ki je po njegovem mnenju državi nevarno, in meni, da je velika sreča, ako ni treba vladi pipati se s Slovani, ker opravlja to delo irredenta. Radi pustimo vsakemu svoje mnenje, ali žali nas, ko vidimo, da može, ki bi lahko jasno videli, imajo zavezane oči, in da smatrajo kot veliko srečo Avstriji, če irredenta Slovane bunka. Uboga zdrava pamet, kaj delajo s teboj?

V Istri je irredenta naravna in potrebna, da po-

kori Slovane; ako bi je ne bilo, morala bi se zasejati, ker nje posel je tak, da pošten človek ga ne opravlja. Kdor bi znal irredento prav rabiti, bi se mu ne bilo bati slovanskega upitja; ali kdo je tisti, ki bi to znal? Irredenta stori rada kako uslugo, ali za to hoče biti dobro plačana. Dokler morejo, plačujejo Slovani; ali ko oni ne bodo mogli, kdo plača? To je važno prašanje, katero bi morali imeti politični može vedno pred očmi, kajti to je gotovo, da plačilo mora priti in da irredenta od svojih zahtev ne odstopi, ako ni siljena.

Politični pregled.

Kakor smo že zadužili poročali, snidejo se delegacije 27. t. m. Goriško bi imel zastopati v tej skupini vzvišeni gospod grof Coronini, toda gospod grof odpovedal se je tej časti in na njegovo mesto pride njegov namestnik monsignor Valussi. Koncem prihodnjega meseca snide se državni zbor, kateri bo zboroval izvemši božične počitnice neprenehoma do velike noči. Potem se zbornica razpusti, ker ji preteče postavná šestletna doba, in razpišejo se nove volitve za državni zbor.

Do sedaj se vrti vse notranje politikovanje še zmirom okolo deželnih zborov, onkraj Litave pa okolo ogerskega državnega zbora in hrvaškega sabora. Največ hrupa je v češkem deželnem zboru, v katerem uporablja ustavoverna manjšina vsako priliko, da unema in širi ogenj narodnega razpora. Komaj je potihnil manjšine krik o zatiranji Nemcev o priliki, ko se je obravnaval Herbstov predlog o razdelitvi okrajev po narodnostih, že se ponavlja ista pesen pri predlogu grofa Clam-Martinitca, kateri nasvetuje, naj bi bil češki jezik na srednjih šolah v vsej kronovini češkeje zapovedan predmet za Nemce in nemški za Čehe. Celo predlog o zidanji narodnega muzeja bil je manjšini povod, da so tožili o krivici, katera se jim godi pod sedanjo vlado; tudi temu predlogu pritisnili so pečat narodnega zatiranja nemške manjšine ter so vnovic pokazali, da ž njimi sprava ni mogoča. Vsak nepristranski človek mora občudovati mirnost in pohlevnost večine češke nasproti tej manjšini, ki je bila brezozirna proti Čehom, dokler je imela večino v deželnem zboru.

Izmed drugih deželnih zborov, kateri so še te dni poslovali, omeniti nam je v prvi vrsti kranjski. Gospod deželni predsednik odgovoril je na interpelacijo o znanem ukrepu zaradi nemškega kot učnega jezika na ljubljanskih ljudskih šolah. Odgovor je dolg in ne moremo vsega priobčiti; vsa krivda zadeva po tem odgovoru mestni zastop ljubljanski, kateri ni hotel ali ni mogel izvesti ukaza, ki mu je nalagal, naj natančno določi, je-li dovolj nemških otrok v Ljubljani ali ne, da bi se mogla napraviti nemška ljudska šola. V tem odgovoru mahnil je tudi gospod predsednik s krepko roko po dveh časnikih, katera se bajé nedostojno vedeta. „Slovenski narod zasluži vendar bolj hrano, kakoršna se mu v teh časopisih ponuja“, rekel je gospod predsednik. In to je tudi res, kajti „Ljubljanski list“ — na tega je menda gospod predsednik meril — piše tako nedostojno, da se njegova pisava že vsakemu poštemu Slovincu gabi. Inače so bile obravnave v tem zboru, ki se je tudi že zaključil, mirne in stvarne. Za nas pa nimajo tolike važnosti, da bi jih posebej navajali.

Na Koroškem se je znan rodoljub in poslanec profesor Einspieler v deželnem zboru krepko potegnil za upeljavo slovenščine v ljudske šole in za to, da bi se postavila šola zopet na katoliško stališče, t. j. da bi se podredila cerkvenemu nadzorstvu. Tudi zgornje-avstrijski deželni zbor je sprejel postavo v tem smislu, da naj se podredi ljudska šola cerkvenemu nadzorstvu.

Večina deželnih zborov se je že zaključila, ostale dohiti ta usoda še v teku tega tedna. Le s tržaškim ne vemo kaj bode. Do sedaj ni imel nobene seje več, in nič ni slišati, da bi se še za kakšno pripravljaj. Sicer gre govorica, da se mesni zbor tržaški, ki je ob jednem tudi de-

žalni zbor, razpusti. Gospodje Italijani so namreč v mestnem zboru hoteli dokazati pravico, da smejo sami imenovati nadzornika za ljudske šole v Trstu, toda vladni zastopnik je temu oporekal in dotični sklep ustavil. V naslednji seji so mestni očetje pa izjavili, da se pritožijo proti vladnemu postopanju. Pri tej priliki nastal je na galeriji med irredentovci in drugimi tak hrup, da je moral g. župan Bazzoni sejo pretrgati. Čuli so se klici: proč z Garibaldinci, proč z neavstrijskimi Lahi, proč z irredento itd. Žvižganja, sikanja in ropotanja bilo je toliko, da so morali župan in drugi zbornico zapustiti. Tudi zastop koperski (Capodistria) morala je vlada razpustiti, ker je baje slavil italijanskega politikarja Combija. Razpust nima stvarnega pomena, ker smo prepričani, da bodo zopet voljeni oni možje, ki so imeli do zdaj občasne vajete v rokah.

Ogerski državni zbor bavi se s poročili o zadnjih volitvah in z adresnimi načrti. V razgovoru adresnih načrtov je minister Tisza jako ostro obsodil antisemite (protižidovsko stranko) ter ji žugal, da jo uniči.

V hrvaškem saboru vlada strašna razburjenost. Razpravljajo se odgovori različnih strank na kraljev reskript. Narodna stranka obžaluje v svojem odgovoru, da se je prelomil zakon sklenjen med Madjari in Hrvati, in teži, da se ogerska vlada premalo ozira na gnotno stanje na Hrvaškem. Inače se postavlja povsem na stališče dosedanje pogodbe med Hrvaško in Oggersko. Stranka prava ali Starčevićeva stranka zahteva bajé v svoji adresi, naj se Hrvaška popolnoma loči od Oggerske in naj se zjedini z Dalmacijo, Istro, Kranjsko, Štajersko in Koroško. O tem načrtu ni nam mogoče sodbe izreči, ker dunajski listi ga niso prijavili rekoč, da razdira vse dosedanje razmere, hrvaški listi pa ne smejo v Avstrijo. Sabora predsednik je protestoval proti tej adresi, rekel je, da ne dopušča, da bi se prečitela v zbornici radi njevega obsega, in dolžil je stranko veleizdaje. A vsled tega nastal je tak hrup, tak škandal v zbornici, da ni bilo mogoče nadaljevati zborovanja. V naslednji seji so zahtevali Starčevićanci od predsednika, naj svojo trditev dokaže ali besede prekliče, a ker tega ni hotel storiti, ponovil se je hrup prejšnjega dne in zborovanje bilo je zopet nemogoče. Narodna stranka je radi tega sklenila, da se začasno izključi iz zbornice ednajst poslancev Starčevićeve stranke in je ukrenila jako oster red proti onim, ki bi hoteli zborovanje motiti. Toliko smo poizvedeli iz dunajskih listov, katerim prepuščamo tudi odgovornost za te podatke. Najbrže ni vse tako, kakor imenovani listi popisujejo; danes vsaj se brzojavlja, da je poskusila narodna stranka pogoditi se s stranko prava, a da slednja je ponudbo odbila.

V Srbiji odstopil je finančni minister, a drugi ministri ostali so vsi in predsednik opravlja tudi finančne zadeve. V Italiji je odstopil vojni minister Ferrero radi bolezni, njegov namestnik bo najbrže Ricalti.

V Nemčiji bavijo se skoro vsi listi z vprašanjem, kdo bo prestola-naslednik v Braunschweigu, kjer je vojvoda umrl in nima otrok. Sedaj ima pravico do prestola vojvoda Cumberlandski, ki ima pa tudi pravice do prestola Hanoveranskega. Ako se pravici do prestola Hanoveranskega ne odreče, ne pusti Prusija, da bi prevzel nasledstvo v Braunschweigu, katero ozemlje bi pripadlo potem Prusiji.

S francosko-kitajskega bojišča ni nič posebnega poročati. Francozi utrjujejo dobljene pozicije in čakajo, da jim vlada še več vojske pošlje.

Govori se zopet o nekej konferenci, ki bi se sešla začetkom novembra v Berlinu, da uredi afriške razmere.

Domače in razne vesti.

Odlike vsled razstave učnih pripomočkov in šolskih izdelkov so dobili med drugimi naslednji gospo-

dje, in sicer odlike I. vrste: Franc Vodopivec, okrajni šolski nadzornik v Gorici; Ambrož Poniž, nadučitelj v Rifembergu; Franc Strnad, nadučitelj v Cerničah; profesor Hauptmann v Gradci; — odlike II. vrste: gg. učitelji: Koršič, Lovrenčič v Kamnjah, Leban v Trstu. Odlike I. vrste je dobila tudi gospodična Emilija Kren, voditeljica slovenskega otroškega vrta, in slov. otroški vrt.

Trgovinska zbornica goriška je razpuščena, ker je ministerstvo uvelo nov volilni red za te zbornice, po katerem se bodo morale vršiti prihodnje volitve. Ob enem so razpuščene vse druge kupčijske zbornice razen praške in tržaške, katerih prva je že volila po novem redu, med tem ko za Trst se ni nič pomenilo gledé omenjenega reda.

Knjige družbe sv. Mohora za ude goriškega mesta so že došle in se dobivajo pri poverjeniku, č. g. Franci Goljevščeku, kaplanu na Placuti. Poštino mora plačati vsak društenik sam.

G. Jožef Pagliaruzzi, avskultant pri c. k. okrožni sodniji v Gorici, se je odpovedal vsled očetove smrti svojemu mestu ter je odšel v Koborid, kjer je prebil svoja mlada leta. Po svojem dosedanjem delu in vedenju je pokazal, da je vreden sin spoštovanega očeta. Takih mož potrebujemo; Bog nam jih ohrani.

Po nevšečni naključbi izostal je v zadnji številki „Soče“ sestavek, ki je posebno za naše čitatelje po vipavski dolini jako zanimiv, ker opisuje čudne dogodbe našega rojaka Janka Stibila-Vukaso v i c a, srbskega nadporočnika. — Omenjeni gospod imenuje Vrtovino v Kamenjski županji svoj rojstni kraj ter se je šolal v Gorici pred 18 leti. Po raznih skušnjah prišel je k vojakom, pri katerih je služil junaško in častno več let. Na to je dobil odpust in si je poiskal drugo službo, da je pošteno izhajal na svetu. Ko je pred leti zablistalo na balkanskem poluotoku in so začeli naši bratje, južni Slovani, ki so skoz stoletja zdihovali pod turškim jarmom in kruto silo, otresati se neznosljivih verig trinoštva in brezpravnosti, unela se je mlademu Janku, ki je imel vedno vroče srce za narod, ljubezen do južnih bratov s tako močjo, da je zapustil državo in šel služiti v vojsko, ki se je bila za dom in sveti križ, dasi je bil še pod avstrijsko vojaško postavo. Hrabro se je boril proti ljutemu Turčinu ter si je zaslužil priznanje srbskega kralja in povzdignjenje na oficirsko stopnjo. Doma so med tem po njem popraševali kot po begunci, ki se je odtegnil bojni službi. Domov ni smel vrniti se, kajti naznanjen je bil pri policiji in žandarmeriji, da je iz Avstrije pobegnil in da se mora izročiti vojaški oblasti, ako se kje zasači.

Ko je bil presviti cesar pred dvema letoma v Gorici, prišla je Stibilova mati do presvitlega cesarja ter ga je prosila, naj odpusti njenemu sinu kazen, katero je zaslužil z begom v tujo državo. Materina prošnja je bila uslišana in vojaškim oblastim je bilo naznanjeno, da Stibila je kazen odpuščen. Taki odloki se navadno naznanjajo tudi policiji in žandarmeriji, da dotičnika zbriseta iz svojih knjig. Ali se je ta zadeva naznanila goriški državni policiji in žandarmeriji ajdovski ali ne, se ne vé, ali to se vé, da od teh oblastnij, so bile Stibilu sitnosti prihranjene, katerih se ni nadejal.

Ko je Stibil zvedel, da mu je cesar milost podelil, bil je vesel ter je mislil, da bi prišel enkrat svoje ljudi in kraje obiskat. Med tem je bil postal učitelj v nekem vojaškem zavodu v Belemgradu. Kot tak imel je nekaj počitnic, katere je hotel v družbi z nekim tovarišem porabiti v to, da se vrne za par danj domov. Prišel je v Ljubljano ter se je tam kazal vsakemu, kdor ga je hotel viditi; v čitalnici je občeval s svojimi brati Slovenci in ljubljanski listi so opisovali njegovo in njegovega tovariša vedenje ter so naznanjali, da je namenjen v Gorico in v svoj rojstni kraj. Iz Ljubljane pehal se je v Trst in se je predstavil tam vojaškemu poveljniku, ki ga je sprejel z vso častjo in mu je odvrnil kot tujemu oficirju obiskovanje.

Iz Trsta pride v Gorico in tu začne njegovo trpljenje. Policija ga prejme in zahteva njegove papirje. Stibil jih pokaže in dokaže, da je vse v redu; a policija je bila drugega mnenja, odvede ga k tukajšnji plackomandi ter jej ga izroči v varstvo in daljno postopanje. Policijinega vedenja ob oni priliki javno mnenje ne hvali; kako je v resnici bilo, nam ni znano. Plackomandant je delal s Stibilom prav uljudno in prijazno ter mu je dal prostost proti temu, da je obljubil, da pride drugi dan ob določeni uri zopet v urad. V tem času je hotel komandant iz Trsta izvedeti, kako stoji reči gledé Stibila. Ubogi gospod je mislil, da je konec njegove nesreče, ter se napoti v rojstno vas k svojim ljudem. Vse je bilo veselo, ko so zagledali ponosnega junaka, čvrstega oficirja, ki se je boril za pravo in prosveto v nevarnostjo življenja. Zbrali so se domači in sosedeje ter so se dobro imeli okolo mize, na kateri se je svetilo sladko vince. Nikomur se ni mudilo spat. Kar se odprejo vrata in noter stopita dva ajdovska žandarja, ki v imenu postave vzameta Stibila seboj ter ga še tisto noč odpeljeta v Gorico na glavno stražo, kjer

ga izročita oficirju, ki je stražil. Ta je sprejel Stibila prav prijazno in prijateljsko ter je delal z njim kakor brat z bratom. Hitro ko je bilo mogoče, poprašal je oficir pri plackomandi, kaj mu je storiti; vsled brzojavnega poročila iz Trsta dobil je odgovor, naj Stibila izpusti, ker je od cesarja pomiloščen.

Stibil je bil dolgega preganjanja sit; odšel je kmalu iz Gorice in bo zahteval potom srbske vlade, kakor listi poročajo, zadoščenje za to, kar je moral prestati od goriške policije. Stibil je po rojstvu slovenske mirne krvi, a navzel se je srbskega duha, ki mu daje ponos in ga sili, da varuje čast onega naroda, čegar ud je postal. Pomilovanja vreden je rojak, da mu je bila povrnitev v domovino tako grenka, ali kdor je že Turku v zobe gledal, se takih sitnostij ne ustraši. Vipavska dolina sme ponosna biti na svojega Stibila, ki je prišel v tuji deželi do časti in spoštovanja. Taka je ta le zgodba.

Umrli so: Josip Schneider, stolni prošt v Trstu, učen in pobožen mož, po katerem žaluje vsa tržaška škofija, v 72. letu svojega življenja; — Karol Ponton, bogoslovec goriške nadškofije, ki lansko leto po dovršenem četrtem tečaju zaradi bolehnosti ni mogel biti posvečen, v Ajellu, svojem rojstnem kraju, za sušico v 22. letu življenja; — in Pavel Lenassi, bogoslovec tržaške škofije drugega tečaja, na svojem domu v Ljubljani, za isto boleznijo v cvetu svoje mladosti. Oba bogoslovca sta bila jako pridna, pobožna in izglednega vedenja, ter sta bila pokopana danes popoldne ob 4 urah. Naj vsi v miru počivajo in večna luč naj jim sveti.

V Brginji pri Koboridu odpre se s 1. novembrom poštna postaja. Več prihodnjč.

Na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici bo javna skušnja učencev za drugi semester t. l. prihodnjo sredo, 29. oktobra, od 9. do 12. ure predpoludne. Kmetovalci, katerim je mar za kmetijski napredek, so uljudno vabljeni, da se udeležijo te skušnje v obilnem številu.

Goriški okoličani si delajo malo časti, ako je res, kar „Corriere“ o njih piše, da napadejo mirne Italijane iz narodne razburjenosti ter da jim delajo nadlego, kakor baje zadnjič Mirenci nekim možem iz Tržiča. Nadejamo se, da to ni res, da „Corrierov“ poročevalec prečno vidi in da slabo poroča; vendar pa priporočamo županom, naj pazijo na to, da se v njih občinah ne bodo godili neredi, izvirajoči iz narodnega gibanja, ker to bi naši sveti stvari neizmerno škodilo. Pa tudi naj se podučijo o poročilih, katera prinašajo italijanski listi o raznih neredih, ter naj zahtevajo, da se popravi, kar ni resnično, drugače bodo ti listi razglašali kot nasledek narodnih težev vsako navskrižnost med Slovenci, in Italijani, če tudi izhaja iz drugih vzrokov. Če se ne bomo varovali, nas naši nasprotniki vse oblatijo, to bi bilo hudo. Zato pozor!

V Grgarji bodo imeli od 9. do 16. novembra t. l. misijon, ako ga politična oblast iz strahu pred kolero ne zabrani. Misijon bota vodila č. oo. Doljak, grgarški rojak, in Tomazetič iz družbe Jezusove. Ta mesec so Grgarji posvetili svoj zidani tempelj; prihodnji mesec hočejo posvetiti pa tudi žive tempeljne božje, to je svoje duše. Tako je lepo.

Velika tombola na korist prostovoljni požarni brambi v Vipavi bode vsled dovoljenja visokega c. kr. finančnega ministerstva na sv. Šimon, dne 28. t. m. — Ker je ta dan največ letni somenj v Vipavi, pričakovati je mnogo občinstva in dobrodelnemu namenu želimo najboljši uspeh. Goriške in primorske Slovence na to tombolo tem bolj opozorujemo, ker vipavska prostovoljna požarna bramba ni zavetišče nemškutariji, ampak ima slovensko zapoved. — Po tomboli zabava s plesom na Tabru, kjer odpre gostilničar gosp. Perhavec ta dan vse prostore poleg velike dvorane. P. P.

Listu, ki deluje v blatu, ne odgovarjamo. Italijanski pošteni ljudje se gotovo čudijo, da prihaja kaj takega v njih jeziku na svetlo. Dobili smo dva dopisa proti sestavkom, ki sramotijo Slovence, pa vrgli smo jih v koš. Nedostojnost se sama obsojuje; preveč časti bi ji bilo, da bi se z njo pečali. Kadar se bo ponašal kateri bahač z italijansko omiko, treba bo opomniti ga na ta prečudni sad italijanske kulture.

V Neapolji je ljudstvo jako nesnažno. Neka dobrotnica je hotela temu nekoliko v okom priti in je obečala vsakemu fantiču, ki bi se zajutra umil, 1 krajcar in vsaki deklini, ki bi se umila in počesala, dvojni znesek. Od tistega časa, pišejo listi, je vsako jutro oblegana hiša one dobrotnice od mnogih otrok, ki so se začeli umivati. Ako bi bili delali Neapolitanci tako, predno je prišla kolera do njih, bi najbrže ne obžalovali zdaj toliko umrlih.

Dr. L. Gregorec, glavni urednik „Slovenskega Gospodarja“, ki je bil obsojen na šest tednov ječe, ker je bil prijavil, da so učitelja Henkerja dolgovi preganili iz Borovelj, je od Njegovega Velikanstva oproščen kazni.

Javna zahvala.

Štejem si v dolžnost, da izrečem slavnemu društvu „Assicurazioni Generali“ v Trstu svojo hvaležno javno priznanje, ker mi je škodo, prouzročeno požarom v noči od 29. do 30. septembra t. l., v znesku 3054 gl. 61 kr. točno in v mojo popolno zadovoljnost izplačalo.

V Sežani, 10. oktobra 1884.

Za ml. GVIDONA GULIČ-A
Franja Gulič kot mati in varuhinja.

RAZGLAS.

Na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici dobiva se po navadni tržni ceni za seme posebno priporočljivo blago:

Koruz (krompir) **Champion** po 3 kr. kilo, koruza **pignoleto** po 9 kr. kilo, razne sorte **amerikanske koruze** po 9 kr. kilo, **japonska ajda** po 8 kr. kilo.

Naročila sprejema

vodstvo slovenskega oddelka deželne kmetijske šole.

Razglas.

Naznanja se, da o Nabrežinskih sejnih (dne 5. aprila, 17. septembra in 27. oktobra vsacega leta) se bo prodajala razen vsakovrstnega blaga tudi živina.

Živina bo letos občinske pristojbine prosta. Vabijo se torej spoštovani gg. kupčevalci in prodajalci, da bi se vže prihodnjega sejma 27. oktobra t. l. mnogobrojno deležili.

Županstvo v Nabrežini.

NOVA KNJIGA:

SLAVIA ITALIANA,

spisal odvetnik KAROL PODRECCA,

dobiva se v Gorici pri knjigarji WOKULATU, v Trstu v knjigarni DASE & Comp.

Kdor potrebuje

DENAR NA POSODO,

dobi ga proti varni hipoteki (zastavi) vsak čas; oglasi naj se pri g. Antonu Fabijaniju v Gorici, via Ascoli, h. št. 8.

ODPRT JE RESTAURANT DREHER

na Travniku, h. št. 16.

Da bi zadostil želji, katero so mnogi izrekli, odločil sem se odpreti

NOV RESTAVRANT,

v katerem se bo prodajalo izključljivo le moje

Marčno pivo iz Klein-Schwechat-a.

Izročil sem točenje spretnemu krčmarju, gospodu Antonu Zindler-ju, ki bo znal pridobiti si naklonjenost slavnega občinstva z dobrimi vini, z izvrstno kuhinjo in z vestno postrežbo po prav nizkih cenah.

V nadi, da se dobrohotno pozdravi tudi to moje podjetje, podpisujem se

z odličnim spoštovanjem
A. DREHER.

V Gorici, 22. oktobra 1884.

V imenovanem Restaurantu bo vsako nedeljo in sredo glasben koncert tukajšnje vojaške godbe.

Št. 233/E.

Oznanilo.

Podpisano vodstvo, naslanja se na odlok prečastitega varstva od 27. septembra 1884. št. 121, naznanja sledeče:

1.) da obresti v tej hranilnici naloženega denara se znižajo s 1. januarjem 1885. od 4 $\frac{1}{2}$ na 4 gl. od sto;
2.) da od glavnice, katere zasebniki vzamejo na posodo, se bodo tudi dalje zahtevale obresti po 5 $\frac{1}{2}$ od sto, za posojila na papirje javne vrednosti pa po 5 od sto.

Vodstvo zastavljavnice in žujo združene hranilnice.

V Gorici, 7. oktobra 1884.

Vodja
D. LOVISONI.

Prodaja gnoja.

Najboljši gnoj pošilja se iz Trsta po železnici pod ugodnimi pogoji. Več o tem zve se pri g. A. Ederle-tu v Gorici, Corso Francesco Giuseppe, 39.

Na prodaj je prav izvrsten

NOV HARMONIJ

s 5 registri po prav nizki ceni v Raštelji, h. št. 37. II. pod.

Najboljša obramba proti koleri,

katera bi ne smela v nobeni hiši manjkati, je obče dokazana in izvrstno priznana

ŠUMAVSKA GREŇČICA (Böhmerwaldbitter)

iz lekarnice „k črnemu orlu“ imenovane v Planu na Češkem.

Ta služi posebno dobro pri slabem prebavljanju, pri studu jedi, slabem želodcu, pri napenjanju in tiganju, bljuvanju itd., po zavžitih mastnih ali napejajočih jedi, na potovanju, na suhem in mokrem, na lovu in na polji, za torej se sme bolnim na želodci, pomorščakom, potovalcem, gozdarjem, gospodarjem silno priporočati. Dobiva se v steklenicah po 50 kr. in po 1 gl. v glavni zalogi za Gorico pri g. Cristoflettiju, lekarničarju.

Nagrobne vence

z umetnih cvetlic in vence iz biserov (perl) kakor tudi trakove k nagrobnim vencem z napisi ali brez njih na povoljno izbiro in po najnižjih cenah priporoča

KAROLINA RIESSNER,
nunske ulice h. št. 9.

Gospod B. Fragner v Pragi!

Hvaležnosti navdan spoznam za svojo najsvetejšo dolžnost, Vam naznaniti, da se je dr. Roza-ov zdravilni balzam, katerega ste mi poslali pri moji sedemletni hudi bolezni na čutnicah in slabem prebavljanju prav posebno dobro obnesel, tako da sem že popolnoma zdrav. — Za celo leto nisem mogel opravil svojega poklica opravljati, 6 mesecev bil sem v dunajski bolnišnici. — pa vse ni nič pomagalo, — samo to čez vse dobro zdravilo me je rešilo mojega hudega in nesoprljivega trpljenja. Zato raj sprejmite mojo najgorkejšo zahvalo in prosim, pošljite mi še 2 steklenici dr. Roza-ovega zdravilnega balzama.

St. Egid am Neureld (v Nizé Avstr.)

Cajetan Strohmayr l. r.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni in njih nastopke.

Ohranitev zdravlja

je odvisna zgolj od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker ta je glavni pogoj zdravja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno **DOMAČE ZDRAVILO**, prebavljanje vrediti, doseči primerno mešanje krvi, odpraviti pokvarjene nezdrave krvne dele, to je uže več let sploh znani in priljubljeni

dr. ROSA življenski balsam.

Napravljen iz najboljših, zdravniško najkrepkejših zdravilskih zelišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri prejedanju, po kislem dišečem riganju, napenjanju, bljuvanju, pri bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem krču, prenasajanju želodca z jedmi, zasliženju, krvnem navalu, hemeroidah, ženskih boleznih, boleznih v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled slabega prebavljanja); on oživlja vso delavnost prebavljanja, dela zdravo in čisto kri in bolno telo dobiva zopet poprejšno moč in zdravje. Vse to izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudsko domače zdravilo ter se sploh razširil.

1 steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.

Na vsako pohvalnih pism lahko vsak pregleda. Pošlja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.

SVARJENJE!

Da se izognejo neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj porsoli izrečno **dr. Rozov življenski balsam** iz lekarn B. Fragner-ov v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balsam, in ne izrečno **dr. Rozovega življenskega balzama**.

Pravi dr. Rozov življenski balsam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, v lekarni „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 265—6. — V GORICI: G. Cristofolletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar; R. Kürner, lekarničar. A. de Gironeoli lekarn. V OGLEDU: Damaso d'Elia. — V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar, J. Serravallo; Ed. de Leitenburg, lekarničar, Ant. Suttina. — V ZAGREBU: C. Arzim, lekarničar.

Vse lekarnice in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prša vnemajo, ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, po črvu v prstu in pri nohtanju, pri izlezah, oteklinah, pri zmaščenju, pri morski [mrtni] kosti zoper revmatične otekline in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, rokah, v ladiji če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razkopa ih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto ložo ni boljsega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in otekline se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso gnojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo potesi. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti po-em še le se mazilo nanje prilepi.

Skatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balsam za uho.

Skučeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano odstrani ugluhost, po njem se dobi tudi popolno uže zgubljena sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v.